

До спеціалізованої вченої ради

Д 26.829.01

Національного університету

фізичного виховання і спорту України

03150, м. Київ-150, вул. Фізкультури, 1

В І Д Г У К

офіційного опонента

кандидата наук з фізичного виховання і спорту, доцента

Галана Ярослава Петровича

на дисертацію

Кучерявого Олександра Миколайовича

«Організаційно-методичні засади впровадження дистанційних технологій в систему олімпійської освіти»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю

24.00.01 – олімпійський і професійний спорт

Ступінь актуальності обраної теми дослідження. Олімпійський рух – одне з найважливіших явищ суспільства, адже саме він надає унікальну можливість для здійснення олімпійської освіти, зміст якої полягає в розвитку та пропагуванні олімпійського спорту, розумінню світогляду його учасників, зміцненню співробітництва між народами і державами.

Інформаційні технології є значною частиною світової комунікації. Значний розвиток єдиного Європейського освітнього простору в межах Болонського процесу відіграє значну роль у розвитку та функціонуванні інформаційних і комунікаційних технологій в освіті. Такий чинник зумовлений сучасною світовою тенденцією, створенням глобальних відкритих освітніх і наукових систем, які розвивають систему накопичення й поширення наукових знань, забезпечують доступ до різних інформаційних ресурсів широким верствам населення.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Роботу виконано відповідно до «Зведеного плану науково-дослідної роботи в сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр.» Міністерства України у справах сім'ї,

молоді та спорту за темою: «Історичні, організаційно-методичні та правові засади реалізації олімпійської освіти України» (№ державної реєстрації 0111U001714); тематичного плану наукових досліджень і розробок, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету МОН України на 2015-2017 рр. «Олімпійська освіта в системі навчально-виховного процесу підростаючого покоління» (№ державної реєстрації 0115U002373); плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016–2020 рр. за темою «Історичні умови та соціальні наслідки участі українських спортсменів в Олімпійських іграх» (№ державної реєстрації 0116U001619). Роль автора полягала у визначенні предметної галузі олімпійської освіти та перспектив застосування дистанційних технологій для вдосконалення системи гуманітарної освіти та гуманістичного виховання молоді.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях. Усі наукові положення дисертації, висновки, практичні рекомендації достатньою мірою обґрунтовані експериментальними даними, відповідають меті й завданням дослідження. Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується відповідною тривалістю експерименту, характером педагогічних досліджень, що відповідають необхідним метрологічним вимогам, застосуванням адекватних методів математичної статистики.

За результатами досліджень опубліковано 8 робіт, 6 з них в фахових виданнях України, які включено до міжнародної наукометричної бази, одна стаття – у виданні іншої держави, яке включено до міжнародної наукометричної бази Scopus, ще одна публікація засвідчує апробацію матеріалів дисертації.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що автором:

- уперше визначено і диференційовано предметну галузь олімпійської

освіти відповідно до різних вікових груп тих, хто навчається, та обґрунтовано її перспективи для гуманізації освітнього процесу;

- уперше систематизовано форми та методи дистанційного навчання на платформі центрів олімпійських досліджень та освіти у процесі олімпійської освіти та наведено характеристику сучасних світових організаційно-управлінських моделей цього процесу;

- уперше розроблено та теоретично обґрунтовано типову модель інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання Міжнародного центру олімпійських досліджень та освіти НУФВСУ, її організаційно-функціональну структуру і вплив зовнішніх та внутрішніх чинників для подальшого виявлення ефективності впровадження технологій дистанційного навчання в систему олімпійської освіти;

- уперше розроблено та надано характеристику типового модуля «Олімпійська спадщина» у процесі дистанційного навчання на платформі Міжнародного центру олімпійських досліджень та освіти НУФВСУ як дієвого засобу у справі гуманізації освіти;

- доповнено відомості про сутність дистанційної освіти у галузі фізичної культури і спорту, до яких належать: нормативно-правова база; система освітньої діяльності в сфері дистанційного навчання; організаційно-управлінська компонента; кадрове забезпечення; матеріально-технічна база і програмне забезпечення; навчально-методичне забезпечення дистанційного навчання у МЦОДО НУФВСУ. Організація системи дистанційного навчання впливає на інтенсифікацію процесу навчання, активізацію освітньої діяльності користувачів, розкриття їхнього творчого потенціалу, збільшення ролі самостійної та індивідуальної роботи;

- уточнено алгоритм впровадження дистанційних технологій у діяльність центрів олімпійських досліджень та освіти;

- підтверджено наявні розробки про доцільність створення системи дистанційного навчання з олімпійської освіти та її впровадження у діяльність центрів олімпійських досліджень та освіти на основі системи підтримки

дистанційного навчання Moodle;

- подальшого розвитку набула система дистанційного навчання у діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти як в Україні, так і в світі.

Практична значущість дисертаційної роботи полягає у розширенні предметної галузі олімпійської освіти та використанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання для підвищення її ефективності; у сприянні поширенню олімпійської освіти серед широких верств населення, активізації наукової діяльності у галузі олімпійського спорту в закладах загальної середньої та вищої освіти; у використанні розробленої методики застосування дистанційних технологій під час підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю «017 – Фізична культура та спорт», під час освітнього процесу студентів, які навчаються за індивідуальним графіком, заочно, у період пандемій та інших екстремальних ситуацій; у використанні на курсах підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу та вчителів фізичної культури, а також – для користування школярів та громадян, які цікавляться олімпійським спортом; у використанні розроблених практичних рекомендацій до застосування дистанційних технологій з олімпійської освіти в діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти як в Україні, так і в світі.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації. Дисертаційна робота має усі необхідні структурні елементи, а саме анотацію, зміст, перелік умовних скорочень, основну частину, яка складається з 5 розділів, висновків, практичних рекомендації, списку використаних джерел, додатків. Робота представлена на 258 сторінках, містить 9 таблиць і 33 рисунки.

У роботі використано 292 наукові джерела, з яких 53 – праці іноземною мовою.

У *першому розділі* дисертації «**Олімпійська освіта у сучасній системі гуманітарної освіти**» подано характеристику використання та впровадження дистанційного навчання в центрах олімпійських досліджень, в освітній

процес закладів фізкультурно-спортивного профілю, показано роль дистанційного навчання як відкритої освітньої системи в галузі фізичної культури і спорту, охарактеризовано основні цілі та принципи дистанційного навчання в системі вищої освіти в галузі фізичної культури і спорту, охарактеризовано психолого-педагогічні, інформаційно та комунікаційні методи застосування дистанційних новітніх технологій у Центрах олімпійських досліджень та освіти.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** подано опис основних методів, які були використані відповідно до мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження, а також інформацію про організацію дослідження. Воно здійснювалося упродовж 2011–2020 рр. і проводилося у три етапи.

Під час виконання роботи, відповідно до мети і завдань дослідження, були застосовані такі методи: аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, нормативно-правових документів та джерел мережі Інтернет; компаративний аналіз; структурно-функціональний метод; організаційний аналіз; SWOT-аналіз; соціологічні методи, методи математичної статистики.

У третьому розділі **«Світовий досвід дистанційного навчання в системі діяльності центрів олімпійських досліджень та освіти»** розкрито значення Центру олімпійських досліджень та освіти як платформи для впровадження дистанційної освіти, охарактеризовано систему дистанційного навчання в Центрах олімпійських досліджень та освіти.

Автором визначено й описано організаційно-управлінських моделі олімпійської освіти, подано загальне уявлення про моделі дистанційного навчання в освітньому просторі. На основі теоретичного аналізу розроблено модель інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання Міжнародного центру олімпійських досліджень та освіти НУФВСУ.

На основі SWOT-аналізу експертного опитування виявлено чинники, що визначають сильні та слабкі сторони інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання, що впливають на ефективність функціонування дистанційних технологій в олімпійській освіті.

У четвертому розділі **«Реалізація дистанційного навчання в центрах олімпійських досліджень та освіти України»** подано результати впровадження розробленого модулю «Олімпійська спадщина» для використання під час дистанційного навчання в системі олімпійської освіти. Даний модуль складається з п'яти розділів: новини, теорія, лекторій, відеотека, тестування.

Результати дослідження свідчать, що основними мотиваційними домінантами, які сприяють використанню в режимі онлайн дидактичних матеріалів, розміщених на сайті МЦОДО НУФВСУ, є можливість постійного оновлення знань; удосконалення та поглиблення знань; можливість отримання освіти під час професійної спортивної кар'єри; підвищення самооцінки завдяки опануванню нових знань.

Автором встановлено, що використання дистанційних технологій у Міжнародному центрі олімпійських досліджень та освіти НУФВСУ дозволило: розширити предметну галузь олімпійської освіти відповідно до вікових та освітніх можливостей її учасників; посилити мотиваційні домінанти користувачів; створити комфортні умови для творчого самовираження й інтелектуального зростання користувачів; можливість участі в дистанційних проєктах, конкурсах, олімпіадах

У п'ятому розділі **«Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** охарактеризовано повноту вирішення завдань досліджень та узагальнено результати наукової роботи.

Практичні рекомендації спрямовані на успішний розвиток дистанційного навчання через аналіз шляхів і способів його реалізації у межах певного закладу освіти.

Наприкінці роботи надано список використаних літературних джерел та додатки.

В цілому, зміст дисертаційної роботи має чітку, логічну побудову, яка повністю відображає шляхи досягнення сформульованої автором мети і виконання поставлених завдань.

В цілому позитивно оцінюючи дисертацію, слід вказати на **деякі зауваження і дискусійні положення:**

1. У підрозділі 1.2. «Еволюція становлення, цілі, завдання і принципи організації дистанційного навчання в освітньому середовищі» доцільно було б дати аналіз етапів становлення дистанційного навчання, а не лише їхню характеристику. Варто було би цей підрозділ розділити на два: «Еволюція становлення дистанційного навчання в освітньому середовищі» та «Цілі, завдання і принципи організації дистанційного навчання в освітньому середовищі».

2. У розділі 3 наведена інформація щодо створення і використання системи дистанційного навчання у закладах вищої освіти на базі модульного навчального середовища Moodle. У практиці застосовуються й інші освітні платформи, тому в цьому розділі доцільно зазначити, чому саме автор обрав саме цю освітню платформу для провадження у діяльність Центру олімпійських досліджень.

3. У напрямі реалізації дистанційних технологій в систему олімпійської освіти України (табл. 4.1) варто також включити курси підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури, науково-педагогічних працівників, регіональні відділення національних олімпійських комітетів, регіональні відділення Олімпійської академії України.

4. Загальні висновки, зокрема п. 2, дослівно повторюють висновки до розділу 3 (п. 2, с. 138) і не виглядають як підсумування вищевикладеного матеріалу.

4. На наш погляд, неповним є виклад автором практичних рекомендацій, не зрозуміле їх цільове спрямування та установи, де їх можливо застосовувати.

5. У тексті дисертації є технічні та стилістичні помилки, неточності перекладу.

У цілому, зроблені зауваження не мають принципового значення і не знижують позитивної оцінки наукової праці.

Дисертаційна робота **Кучерявого Олександра Миколайовича** «Організаційно-методичні засади впровадження дистанційних технологій в систему олімпійської освіти» є самостійною закінченою науково-дослідною роботою кваліфікаційного характеру, що відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів», який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (з урахуванням змін згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. за № 656), а також профілю спеціалізованої вченої ради і паспорту спеціальності 24.00.01 - Олімпійський і професійний спорт, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту.

Офіційний опонент:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичного
виховання і спорту Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича

Галан Я.П.

